

mende for mig, hvad min Stilling til denne Sag angaar.

Nu erindrer jeg jo nok, at da den nuværende Kultusminister i sin Egenskab af Indenrigsminister for 3 Aar siden forelagde Forslaget om de kommunale Valg her i Tinget, hentydede han til, at 2 endnu værende Medlemmer af dette Ting i 1867 havde stemt for den almindelige Valgret. Jeg følte mig selvfølgelig ramt af hans Bemærkning i saa Henseende, idet jeg jo var mig bevidst, at jeg var den ene af dem. Men først vil jeg dog her gøre opmærksom paa, at det Forslag, som den nuværende Indenrigsminister indbragte, i væsentlig Grad afveg fra det, der forelaa til Afstemning i 1867. Imidlertid er det den mindre Side ved Sagen. Det, der for mig er af større Betydning — det skal jeg aabent vedgaa — er, at de 40 Aar, der ere forløbne siden da, ikke ere gaaede spurlost hen over mit Hoved. Jeg mener, at de Erfaringer, som Livet har bragt os i den Tid, der er forløben siden da, berettiger mig til at se noget anderledes paa de Forhold, end jeg da gjorde. Jeg skal ikke udmale det nærmere, thi i saa Henseende ville de Herrer sikkert alle være tilstrækkeligt med, selv om de ikke billige det Standpunkt, som jeg mener at burde indtage til Spørgsmaalet om denne Sags Løsning.

Nu har denne Sag ligget for Aar efter Aar, og der er stillet Krav i Retning af det, som der nu foreligger Forslag om, vedtaget af dette Ting. Det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Poul Christensen) mindede os ved en tidligere Forhandling for ikke mange Dage siden om, hvad en Mand, der i sin Tid spillede en stor og berettiget Rolle som politisk Fører for mange Mennesker her i Landet, C. Berg, havde udtalt om dette Forhold. Jeg vil gerne gentage det Citat, som det ærede Medlem fremførte, men jeg vil supplere det helt ud.

Den Passus, som afdøde Berg benyttede i 1890, var følgende: „Jeg erindrer en Udtalelse af en Minister i 1867 (Estrup), da jeg foreslog blot den moderate Forandring, som jeg i øvrigt endnu for mit Vedkommende kunde føle mig tilfredsstillet ved, at $\frac{1}{5}$ eller $\frac{2}{5}$ af Vælgerne valgte den mindre Halvdel af Sogneraadet og alle den

større og at til Amsraadene valgte delegerede $\frac{2}{3}$ og de privilegerede $\frac{1}{3}$ “. Jeg mener nu overfor det Citat, jeg her har tilladt mig at oplæse, at dette Ministerium, der jo i saa stor Udstrækning vistnok tør nævne sit Standpunkt efter den Mand, jeg her har tilladt mig at nævne, vilde være paa den sikre Side — og det saa meget mere, som jo en meget stor Del af dette Tings Medlemmer ogsaa sætter Pris paa at nævnes efter den Mand, — om det i 1903 havde begrænset sig til at forelægge et Forslag, der var et Udtryk for de samme Tanker som det, jeg her har oplæst som Udtalelser af afdøde Berg i 1890. Jeg tror, at man vilde have handlet klogere ved at stille sig paa det Standpunkt.

Jeg skal senere nærmere godtgøre min Mening herom. Men forinden vil jeg bemærke, at vi, der havde mere omfattende Del i det, der foregik i 1892—94, ville erindre, at under de Forhandlinger, der da fandt Sted, blev der ofte Mand og Mand imellem drøftet Spørgsmaalet om ogsaa at bringe Spørgsmaalet om den kommunale Valgret til Løsning, i Erkendelse af, at de Forhold, der da bestode, vare utilfredsstillende. Og under de Samtaler, der saaledes førtes, Samtaler, i hvilke jeg meget ofte havde Del og derfor erindrer meget nøje, hvad det var for Tanker, der bevægede sig mellem os, faldt Ytringerne netop i væsentlig Grad sammen med det, jeg her har tilladt mig at oplæse som Udsagn af afdøde Folketingsmand C. Berg, og jeg har den Overbevisning, at hvis vi havde været saa heldige paa det daværende Tidspunkt at faa det storpolitiske Forlig bragt i Orden under saadanne Former og paa en saadan Maade, at det havde aabnet Plads for en mere øjeblikkelig efter Forliget følgende frugtbar Forhandling om saadanne store Spørgsmaal som det foreliggende, kunde det den Gang være løst paa en saa tilfredsstillende og betryggende Maade, at vi ikke havde haft nogen Grund til at komme tilbage til den Sag, som Tilfældet nu er blevet. Det skete *desværre* ikke. Alle de, der erindre, hvad der den Gang passerede, vide, at den afgørende Hindring for, at saadanne Spørgsmaal som dette kom til Løsning, var den daværende Chef for det daværende Ministerium, der indtog en saadan Holdning ogsaa ved For-